

Justis- og beredskapsdepartement
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo, 20.9.2012

HØRING – VALGFRI PROTOKOLL TIL FNS TORTURKONVENSJON

Juridisk rådgivning for kvinner, JURK, viser til høringsbrev mottatt på vårt kontor 11.07.12, vedrørende forslag til forskrift om utvidet muntlig behandling etter voldsoffererstatningsloven. Vi takker for tilliten som høringsinstans.

JURK er et uavhengig rettshjelpstiltak som skal bidra til at alle kvinner er bevisste sin rettstilling og at likestilling praktiseres. JURK drives av kvinnelige jusstudenter og yter tilpasset selvhjelp for kvinner med et udekket rettshjelpsbehov gjennom rettighetsinformasjon, rettspåvirkning og bistand i konkrete saker, vi uttaler oss da på bakgrunn av de erfaringer vi blant annet har gjort i vår saksbehandling. Vi arbeider mye med oppsøkende virksomhet både når det gjelder rettighetsinformasjon og rettshjelp, og har profesjonalisert dette arbeidet gjennom en egen ansatt med hovedansvar for dette. Blant de stedene vi besøker er fengsler med kvinnelige innsatte i store deler av Østlandet.

Ratifisering av tilleggsprotokollen

JURK støtter ratifiseringen av tilleggsprotokollen til FNS torturkonvensjon (CAT). Blant våre aktiviteter er oppsøkende saksmottak i en rekke fengsler i Oslo og omegn med kvinnelige innsatte. I år har vi også ferdigstilt en undersøkelse kvinnelige innsattes soningsforhold, jf. vedlagte rapport. I den fremgår bl.a. at det mangler god informasjon til utenlandske innsatte om deres rettigheter, og at disse dermed blir sårbare for overgrep og mangler reelle muligheter til å melde fra om overtramp.

Vi ser også behov for kontroll med fengslingsforholdene ved fengslinger etter utlendingsloven, og i barnevernsintitusjoner. Her mener vi Norge kan få god drahjelp av tilleggsprotokollen og tilhørende organer til å sikre noen av de mest utsatte gruppene. Særlig gjelder dette personer som ikke kan norsk, jf. vedlagte rapport. I tillegg er ratifisering viktig av hensyn til arbeidet med å

Telefon:
22 84 29 50
Faksnr:
22 84 29 51

Telefonhenvendelse:
Man kl 09 - 15
Tir kl 17 - 20
Ons kl 09 - 15

Klientmottak:
Tir kl 17 - 20
Ons kl 12 - 15

Adresse:
Arbins gate 7
0253 Oslo
www.jurk.no

bedre forholdene i andre land, da det gir både Norge og protokollen en svekket status på dette feltet om den ikke ratifiseres og implementeres.

Forebyggende mekanisme

Når det gjelder selve gjennomføringen, ser vi et klart behov for oppsøkende, forebyggende innsats, som er reelt tilgjengelig for de innsatte, ansatte og rettshjelpere når det gjelder å melde inn situasjoner og praksiser som er i strid med CAT eller står i fare for å bli det. Skal man drive forebyggende virksomhet må man arbeide kunnskapsbasert både mht. hvilke utfordringer som finnes, og hvordan man kan forebygge brudd på konvensjonen. Dette innebærer utstrakt bruk av oppsøkende virksomhet, gjerne fra regionale kontorer, som bør omfatte både å gi informasjon til innsatte og ansatte om rettigheter og plikter, og få informasjon om forholdene, og forslag til tiltak. I den forbindelse er det viktig med nær og regelmessig kontakt også med frivillige organisasjoner som har relevante erfaringer. Det vil kreve kompetanse på psykisk helsevern, kriminalomsorg, barn og barnevern, ulike kulturer og utlendingsrett å skulle være forebyggende mekanisme. Det er også viktig med kunnskap om kjønns spesifikke utfordringer, og bevissthet omkring ulike sårbare gruppers utfordringer.

Sivilombudsmannen gjør en svært god jobb som klageorgan, men arbeider i dag lite med forebygging. Å være nasjonal mekanisme for forebygging etter tilleggsprotokollen ville innebære en helt annen rolle og andre oppgaver enn de i dag utfører. Vi ser derfor ikke denne som riktig instans å tillegge denne oppgaven. Vi oppfordrer derfor til å opprette et nytt organ, jf. ovennevnte behov for kompetanse.

Med vennlig hilsen

Marta Trzcinska
Daglig leder

Lene Løvdal
Juridisk rådgiver